

ARXIU MUNICIPAL DEL MASNOU

EL FONS
FRANCESC ISERN I
HOMBRAVELLA
CATÀLEG

DESCRIPCIÓ DEL FONDS

1. ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

1.1. Codi de referència

CAT AMM 703

1.2. Nivell de descripció

Fons

1.3. Títol

Francesc Isern i Hombravella

1.4. Data(es)

Dates de creació: 1876-1919

1.5. Volum i suport

0,6 m (6 unitats d'instal·lació) de documentació textual, paper.

2. ÀREA DE CONTEXT

2.1. Nom(s) del(s) productor(s)

Francesc Isern i Hombravella

2.2. Història del(s) productor(s)

Francesc Isern Hombravella (el Masnou, 12 de desembre de 1860 – 5 de gener de 1938) era el fill primogènit de Josep Pere Isern Maristany, *cal Titit*, i de Maria Hombravella Oliver.

Josep Pere Isern Maristany (el Masnou, 11 d'octubre de 1828 – 10 de febrer de 1902) fou mariner, capità de la pollacra goleta *Joven Adela*. A la majoria de documents apareix com a "Josep Isern Maristany". Fou alcalde del Masnou de l'1 de juliol de 1879 al 15 de juny de 1880 i del 23 d'abril de 1881 a l'1 de juliol de 1883. Era del Partit Liberal Fusionista. També fou regidor de l'1 de febrer de 1872 al 24 d'agost de 1873. Fou encausat criminalment i inhabilitat per ocupar càrrec públic el mes de juny de 1880 pel que fou conegut com l'afer de les gallines.

Maria Hombravella Oliver (el Masnou, 16 de juliol de 1831 - 1903) era filla de Jacint Hombravella Millet (1790-1865), mariner fill de Jacint Hombravella Comademont (1750-1807), sastre, iniciador de la nissaga dels Hombravella al Masnou, i d'Eulàlia Oliver Maristany (el Masnou, 17 de setembre de 1804-1878).

Josep Isern i Maria Hombravella tingueren cinc fills: Francesc, Josep, Jacint, Jaume i Maria.

Josep Isern Hombravella (el Masnou, 29 de juliol de 1864) i Jacint Isern Hombravella (el Masnou, 7 de juny de 1868) se'n van anar a viure a Rosario (Argentina) i s'hi van establir i casar. La dona de Jacint és deia Florinda Uriarte, la de Josep, Lola Rovira.

Jacint Isern Hombravella va ser músic i filòsof. Va dirigir a Rosario un institut musical anomenat Instituto Musical de Jacinto Isern, que va crear el 1903. Va escriure els llibres *Ideal de amor: existencia sin mejor posible de la humanidad conseguida con el amor a todo lo existente* (1903) i *Realización del ideal del amor o Nuevo régimen*

*humano inmediato a la terminación de la guerra europea (1917) i una òpera anomenada *Vida de amor*.*

Jaume i Maria Isern Hombravella (el Masnou, 7 d'agost de 1869) eren bessons.

Jaume Isern i Hombravella es llicencià en medicina. Fou metge en una línia de vapors i després metge titular de diversos pobles fins a acabar com a metge titular de l'Hospitalet de Llobregat, on va viure fins a la seva mort. Fou pare de Jaume Isern Rabascall, metge catalanista exiliat a Caracas per la Guerra Civil espanyola, i de Montserrat Isern Rabascall, galerista d'art de l'Hospitalet de Llobregat.

Maria Isern Hombravella es casà amb el doctor Enric Ribas i Ribas (Vigo, Galícia, 6 de juny de 1870 – el Masnou, Maresme, 17 d'octubre de 1935), professor de cirurgia de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, fill d'Enric Ribas i Segarra, d'ofici capità de marina mercant, i d'Antònia Ribas i Maristany, filla de Josep Ribas Prat i de Paula Maristany, i germana de Joan Ribas Maristany. Van tenir 7 fills: Enric, Guillem Josep Maria, Santiago (mort de jove), Maria, Montserrat i Antoni. Quan va morir el seu marit es va tornar a casar amb Josepa Isern Mateu. Al Masnou es van construir una torre al carrer de Vila Jardí anomenada Torre Ribas (avui enderrocada, als números 12-16 del carrer).

La família vivia al carrer de la Ginesta (després anomenat Doctor Curell), a la casa número 44. La casa pertanyia a Eulàlia Oliver Maristany, i després a Maria Hombravella Oliver, on va viure amb el seu marit. Fins a la seva mort, hi van viure els seus pares, Josep Isern Maristany i Maria Hombravella Oliver. També tenien una casa al carrer de la Cattera, 56, que estava llogada.

Tornant al propietari del fons, Francesc Isern i Hombravella es dedicà a la marina. El seu ofici era pilot de vaixell i mariner. Va comandar, com el seu pare, la pollacra goleta *Joven Adela*. Després es dedicà a les assegurances marítimes amb els seus socis de Vigo (Galícia). Francesc Isern es va casar amb Agnès Maristany Fontanills (el Masnou, 16 de juny de 1862 – el Masnou, 12 de juny de 1921), filla de Pere Maristany Fontanills i de Carlota Fontanills Maristany. Van viure a Barcelona. Quan els pares de Francesc Isern van morir, anaren a viure a la casa del carrer de la Ginesta, 44. Allà van viure la resta de la seva vida. Tingueren cinc fills: Pere F., Josep, Francesc, Agnès i Auguri.

Pere F. Isern Maristany (el Masnou, 26 de setembre de 1887) fou comerciant i se n'anà a viure a Rosario (Argentina) on ja hi havia els seus oncles Jacint i Josep Isern Hombravella. Va participar en el Casal Català d'Argentina. Va treballar amb Joan B. Quintana, a Curtiembre Quintana, Barraca de Frutos y Fábrica de Curtidos. Es va casar amb Salvador Pujadas Pons.

Josep Isern Maristany (el Masnou, 17 de maig de 1886) fou fotògraf i visqué a Barcelona. Va fer la sèrie de postals del Masnou signades amb el nom J. Isern. M., entre 1905 i 1915, impreses per Samsot y Missé Hermanos Barcelona. Es va casar amb Concepció Brotons Llobet, d'Ontinyent, el 4 de juliol de 1914. Tingueren un fill anomenat Josep Isern Brotons (el Masnou, 5 de desembre de 1915). El 1915 va abandonar la seva família. En acabar la Guerra Civil espanyola, amb la mort de Francesc Isern Hombravella, Concepció Brotons i el seu fill anaren a viure a la casa familiar del carrer del Doctor Curell, 44. Josep Isern Brotons fou empleat de la banca i es casà amb Susanna Ribó Petit (Barcelona, 11 de juny de 1919). Tingueren dos fills anomenats Josep Maria Isern Ribó (Barcelona, 6 de juny de 1944) i Carles Isern Ribó (Barcelona, 2 de setembre de 1959).

Francesc Isern Maristany (el Masnou, 5 de juny de 1889) fou flequer, també a Barcelona, on treballava en un forn de pa. Es va casar amb Francesca Ramentol Duran.

El 1907 van morir els altres dos fills: Auguri, de 3 anys, i Agnès (Inesita), de 15 anys.

Agnès Maristany Fontanills va morir entre 1915 i 1924. Francesc Isern continuà vivint a la casa, amb una serventa anomenada Florència Vila Crusellas, natural de Montseny. Hi va viure fins cap al 1937, quan devia morir.

Francesc Isern es va construir un panteó al cementiri del Masnou. És de l'arquitecte Bonaventura Bassegoda i Musté, de l'any 1908.

2.3. Història arxivística

El fons es va trobar en unes golfes d'una casa del Masnou, que va trobar la persona que va fer donació del fons.

Es trobava en un total de 20 paquetets amb el text escrit a sobre "Cuentas y Correspondencia año...". Cada paquet era un any, començant pel de l'any 1884? i acabant en el feix anomenat "Cuentas y Correspondencia años 1915, 1916, 1917, 1918 y 1919". Els paquets estaven embolicats en paper i amb un cordill. A dins de cada feix, els documents estaven plegats fins tenir tots el mateix format allargat per fer el feix. La majoria de cartes tenen al darrere una anotació amb les dades bàsiques del remitent, data i assumpte. Sovint les cartes estan agrupades amb una única anotació.

També hi havia 4 paquets fets amb fulls del diari *La Vanguardia* dels anys 1885-1890 amb el text "Operaciones en descubierto. Liquidaciones" seguit de l'any.

2.4. Dades sobre l'ingrés

El fons va ingressar a títol de donació feta per Carmen Alonso Cardona l'any 2009.

3. ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

3.1. Abast i contingut

Els fons es compon principalment de correspondència familiar i professional rebuda per Francesc Isern i Hombravella. El gruix de la correspondència són les cartes enviades per Josep Ribas Prat i el seu fill Joan Ribas Maristany, de Vigo (J. Ribas e Hijo) i pels seus germans i fill que viuen a Rosario, Argentina. També hi ha cartes de Ventura Ferrer Casellas, de Puebla de Caramiñal, Ors y García Torremocha, d'Alacant, A. Maseras y Cia., de Rosario, Francisco Gómez González, de Vigo, Ramon Legerén, de Caldas de Reyes, i altres.

Els primers anys, la majoria de cartes són de J. Ribas e Hijo (Joan Ribas Maristany). Els darrers anys les cartes més abundants són amb els seus germans Jacint i Josep, que viuen a Funes (Argentina) i a Rosario (Argentina). Les cartes del fill alguna vegada tenen una carta a dins dirigida als seus germans que viuen a Catalunya. Aquestes sovint són en català. A les cartes dels germans es comenten notícies d'actualitat, com ara la Primera Guerra Mundial o la Setmana Tràgica.

Els fons també inclou nombroses pòlisses d'assegurances marítimes sobre mercaderies, de la càrrega que portaven vaixells de vapor que comerciaven amb Amèrica. Molts sortien des de Vigo i les feien a través de J. Ribas e Hijo, que eren consignataris de vapors. Comerciaven amb cacau, sucre, cuir, aiguardent, carnassa, i altres.

Malgrat que les cartes i les pòlisses d'assegurances constitueixen el gruix del fons, també hi ha telegrams, rebuts (alguns amb Pere Grau Maristany Oliver per compra de vi, amb Marquès de Caralt i Cia., Rocamora i Hermanos, i altres), documents de duanes, rebuts de pagament de la contribució industrial del Masnou de Josep Isern Maristany i de Josep Ribas Prat, i factures de la càrrega del vaixell *Joven Adela*, de Josep Isern, de 1876.

Hi ha alguns esborranys de cartes de resposta enviades per Francesc Isern. Les sol escriure en paper de fumar i es troben amb la carta rebuda.

El fons inclou tres quaderns de bitàcola de la pollacra *Joven Adela*, de Francesc Isern Hombravella i de Josep Isern, i dos quaderns d'horaris. Aquests llibres es troben inclosos a la col·lecció de nàutica de l'Arxiu.

4. ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

4.1. Condicions d'accés

Accés lliure.

4.3. Llengües i escriptures dels documents

Castellà. I alguns documents en català i portuguès.

4.5. Instruments de descripció

Inventari: Pino Andújar, Carles. *El fons Francesc Isern Hombravella*. El Masnou, setembre 2019. Disponible en suport paper i electrònic (aplicatiu GIAM: 24 registres informàtics).

5. ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

5.4. Bibliografia

- RICO VÁZQUEZ, Miquel; ROIG LERONES, Marta. *El cementiri del Masnou, un museu a l'aire lliure (segles XVIII-XXI)*. La Roca de Xeix, núm. 27, Ajuntament del Masnou, 2008.
- RICO VÁZQUEZ, Miquel; ROIG LERONES, Marta. *L'obra arquitectònica de Bonaventura Bassegoda i Amigó a la vila del Masnou*. La Roca de Xeix, núm. 30, Ajuntament del Masnou, 2016.
- TORAN, Rosa. *Atles electoral. Els consistoris del Masnou 1812-1979*. La Roca de Xeix, núm. 29, Ajuntament del Masnou, 2013.

7. ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

7.1. Autoria i data(es)

Carles Pino Andújar, octubre de 2019. Actualitzat el novembre de 2023.

7.3. Regles o convencions

Norma de descripció arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2006.

CATÀLEG DE L'ARXIU MUNICIPAL DEL MASNOU

Fons 703 Francesc Isern Hombravella

Sèrie 703.00.00.00.00

Títol / Descripció	Dates
Comptes i rebuts de la pollacra goleta Joven Adela, del capitans Josep i Francesc Isern Inclou rebuts per diferents expedicions del vaixell.	1876 - 1895
Cartes d'amics i altres De Hijos de Dámaso Moreiras, d'Ourense, Maristany Hermanos, de Piquillín, Joan Faig i Seró, de Montevideo, J. Llusà Puig, de Barcelona, Forn i Feliu, de Barcelona, Dámaso Parrado, de Villagarcía, Lluís Mandrés, de Sant Gervasi i d'Argentina, Josep Lloveras, de la Garriga, Manuel Alsina i Rosés, Antoni Rovira Comelles, de Mataró, Manuel Campos, de Catasueiro, Ors i Garcia Torremocha, d'Alacant, Felip Armengol, de Canàries, Ignasi Garreta, de Cadis, Maurici Noguera, de Barcelona, Antonio da Silva, cònsol de Viana do Castelo, Neumeyer?, cònsol alemany, Joan Baptista Font i la seva dona Dolors Pellicer, de Ripoll, M. Cadenet, de Montevideo, Hombravella Hermanos, de Córdoba, José Ruiz de Fuentes, cònsol d'Espanya a Madeira, Sabatés i Guinovart, de Tarragona, Antonio Ortiz, de Cartagena, Philip Vanososte, de Güiria, i Josep Quistant, de Santa Pola.	1883 - 1909
Cartes del soci comercial J. Ribas e Hijo Josep Ribas Prat i el seu fill Joan Ribas Maristany, de Vigo.	1887 - 1918
Cartes de Josep i Jacint Isern Hombravella Són els seus germans. Des de Rosario, Argentina.	1887 - 1919
Assegurances per mercaderies de vaixells Fetes amb Alianza de Aseguradores.	1889 - 1914
Rebuts de pagament d'impostos i de contribucions	1889 - 1915
Liquidacions d'operacions al descobert	1890 - 1899
Factura i pòlissa de noliejament de la fragata Perla de Sitges	1893 - 1893
Cartes de Ventura Ferrer Casellas De la Puebla del Caramiñal.	1893 - 1906
Telegrames	1893 - 1919
Rebuts i comptes De compres. Pere Grau Maristany Oliver per compra de vi, amb Marquès de Caralt i Cia, Rocamora i Hermanos, i altres.	1893 - 1919
Comptes del bergantí goleta Paz Inventari de béns i altres comptes.	1894 - 1894
Documents de duanes	1895 - 1895
Cartes de Francisco Gómez González, de Vigo Té una botiga de queviures i coses navals a Vigo.	1895 - 1898

Instruccions per construir un alambí	1896 - 1896
Cartes de Manuel Perera, de València	1899 - 1899
Subscripcions a La Vanguardia i al Circ i Ateneu del Masnou	1900 - 1914
Cartes del seu fill Pere F. Isern Maristany Des de Rosario, Argentina. També escriu el fill als seus germans i a la seva mare.	1904 - 1914
Cèdules personals	1904 - 1919
Cartes de Ramon Legeren, de Caldas de Reyes	1906 - 1916
Cartes de condol per la mort dels seus fills Auguri i Agnès	1907 - 1907
Cartes d'Antonieta C. de la Muela a Agnès Maristany Fontanills De Rosario, Argentina. 2 unitats.	1908 - 1909
Cartes d'Antonio Alonso, de Vigo	1912 - 1914
Cartes de Josep Maristany, de Rosario De Rosario, Argentina.	1912 - 1915